

Жыві,
Беларусь!

Народная Газета

Орган
Вярхоўнага Савета
Беларускай
ССР

№ 166 (179) 27 жніўня 1991 г. Аўторак.

ВЫДАЕЦЦА З КАСТРЫЧНІКА 1990 ГОДА НА БЕЛАРУСКАЙ І РУСКАЙ МОВАХ.

Копт: у розніцу — 10 кап.
падпіску — 3 кап.

ФАКС

...И беспартийная круглая печать

Со вчерашнего дня издательство ЦК Компартии Белоруссии переименовано в «Белорусский Дом печати».

Это сделано после решения Верховного Совета БССР о армейской принаследности деятельности КПБ на территории республики и, как сказано в приказе генерального директора издательства Б. Кутюкова, для обеспечения оперативного выпуска полиграфической продукции в связи с необходимостью

обеспечения постоянной работой трудового коллектива типографии.

До принятия законного решения правительством БССР об учредителе издательство «Белорусский Дом печати» будет продолжать привычную производственную, хозяйственную и финансовую деятельность. До уже указанного в месячный срок издать новые круглую печать и фирменные бланки издательства.

Светит незнакомая

«Звезда»

Вчера в республиканских газетах «Звезда» и «Советская Белоруссия» состоялись партийные собрания.

Коммунисты «Звезды» в полном составе вышли из рядов КПБ. В «Советской Белоруссии» с партийным билетом расстался только один человек — ответственный секретарь Николай Дубовик.

К сведению: перед журналистами «Народной газеты» подобная проблема вообще не стоит. Партийной организации в редакции никогда не было.

Обком закрыт.

Все ушли...

Витеский обком КПБ закрыт, но у его здания вчера собралась группа горожан. Рядом плакаты: «КПБ — к ответу!», «Здесь поддерживали перевертыш». Над крыльцом развеялись национальные флаги — белорусский и российский. Организовали пикет — Витеская рада БНФ и ее единомышленники из других общественных движений.

Странную картину видели вчера утром в Гомеле прохожие на улице Ланге: недавно возмужавший обком КПБ первый секретарь Владимир Шпылюк встречал работников своего аппарата прямо на ступеньках. Кабинеты обкома и горкома КПБ оказались опечатанными. Белые бумажные прямоугольники с печатью и подписью «Без представителей горсовета не вскрывать» приклеены на вывесках партийных комитетов.

«Хлебное» дело

СУХИМИ. Со вчерашнего дня приобрести хлеб в торговой сети города можно только по предъявлению паспорта с местной пропиской.

Мера эта вынужденная и временная — исполком столицы Абхазии считает, что хлеба в городе выпекается достаточно, нужно только упорядочить торговлю этим продуктом.

В двух словах

● Свою независимость от Советского Союза провозгласила Украина. Сегодня Верховный Совет Молдовы также планирует начать обсуждение вопроса о провозглашении независимости.

● Литва объявила, что с 26 августа берет на себя контроль границ. Этому примеру вскоре должна последовать Латвия.

● Руководство компартии Киргизии в полном составе подало в отставку.

● Старший военный советник Горбачева маршал Сергей Ахромеев, как известно, покончил жизнь самоубийством. Обозреватели отмечают, что Ахромеев был известным сторонником жесткой линии в вопросе национальной безопасности, хотя он официально не отождествлялся с заговорщиками. По сообщению Генерального прокурора СССР, маршал оставил предсмертную записку со словами о том, что все, чему он посвятил всю свою жизнь, теперь рассыпалось в прах.

● Как стало известно, застрелился управляющий делами ЦК КПСС Т. Кручина.

Лопнул супер-банк

НОВОПОЛОЦК. Плакали десятки многих участников игры «Сиф» (по типу так называемого римского «супер-банка»), которые вложили по 900 рублей в ожидании, что эта сумма вернется к ним по почте многократно-умноженной. Несмотря на предупреждения, часто появлявшиеся в печати, наивные люди вложили на заманчивую рекламу местного общества с

ограниченной ответственностью, которое, вопреки своему уставу, организовало нечестную игру. Исполком городского Совета запретил дальнейшее проведение игры. Руководители общества оштрафованы, в доход государства изъято 37 тысяч рублей, полученных в результате неустойчивой деятельности. Потери игравших остались невосполненными.

Выпуск подготовлен по сообщениям Виктора ЛЕЩЕНКО, Сергея БУТКЕВИЧА, Анатолия ГОТОВЧИЦА.

«Горный» телефон 32-24-02 работает ежедневно с 9 до 11 часов.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб вызваленні тав. ДЗЕМЯНЦЯ М. І. ад абавязкаў Старшын Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай ССР, у складзе якой уваходзіць Рэспубліка Беларускай ССР, у сувязі з вызваленнем тав. ДЗЕМЯНЦЯ

Першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

25 жніўня 1991 г. г.р. Мінск.

ДА ЧЫТАЧОЎ!

Не сумняваемся, што наш чытач ужо добра ведае пра галоўныя вынікі надзвычайнай сесіі Вярхоўнага Савета БССР, пра тую радыкальную разніну, што — верыцца — павінны, нарэшце, расчысціць шлях да карэнных пераўтварэнняў у беларускім грамадстве. Радзей-і тэлетрансляцыя дазволіла большасці з вас сачыць за ўсімі перыпетыямі двух напружаных дзён работы парламентарыяў. І таму, відаць, няма пільнай патрэбы друкаваць у газеце ўсе выступленні. Публікуючы прамовы кіраўнікоў Вярхоўнага Савета і Савета міністраў БССР, а таксама рашэнні сесіі, рэдакцыя разам з тым імкнецца як мага шырэй пазнаёчыць чытача з грамадскім рэзанансам, з меркаваннямі, уражаннямі палітыкаў і радавых грамадзян, каб дапамагчы больш глыбока і ўсебакова асэнсавачь тое, што адбылося ў гэтыя дні ў жыцці рэспублікі, якія перспектывы зараз перад намі адкрываюцца.

БЕЛАРУСЬ:

Рэвалюцыя
была мірнай

Фота Сяргея ГРЫЦА і Сяргея ПЛЫТКЕВІЧА.

Усе супярэчнасці ў жыцці нашага грамадства павінны вырашацца толькі на законнай аснове

Выступленне Старшыні Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. І. Дземянца пры адкрыцці нечарговай V сесіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Паважаныя народныя дэпутаты, выбаршчыкі рэспублікі! Наша сесія склікана ў сувязі з трагічнымі для Айчыны падзеямі. У ноч з 18 на 19 жніўня 1991 года быў адхілены ад улады законаны выбары Прэзідэнта краіны.

Так званы Дзяржаўны камітэт па надзвычайным становішчу ў ССР спрабаваў ажыццявіць антыканстытуцыйны пераварот і паставіць краіну на грань грамадзянскай вайны.

Гэты падзеі, які ўсім нам вядомы, развіваліся напружана і падпісаная наога Саюзага дагавора. Калі мы ў пошуку ісціны і сэнсу нашага далейшага сумеснага жыцця, здавалася, прышлі да згоды.

Але, як паказалі падзеі, што разгарнуліся, не ўсім да душы прышлася такая форма спярэджання грамадзянскага міру і згоды ў нашым агульным вялікім доме. Рэакцыяныя сілы не прымаюць адзінага абноўленага Саюза. Вырашэнне найскладанейшых палітычных і эканамічных праблем краіны ім бачылася толькі ў сілавых метадах.

Зразумець гэта зараз надзвычай важна. Зразумець дэста таго, каб не ўдзіліць грамадства ў шокавы стан падобнага безадказнага авантюры.

жыцця, значна не пераўтварыла. Менавіта дэмакратыя і свабода паўсталі на шляху гэтай небяспечнай спробы антыдзяржаўнага перавароту. Краіна і наш шматлікі народ адхілілі крыжавы шлях свайго адраджэння.

У нашых людзей выпсела поўнае разуменне таго, што шлях вырашэння ўсіх праблем сёння ляжыць у іншай плоскасці. Яны развілья бачылі ва ўмацаванні канстытуцыйнага ладу, законнасці і правапарадку. Толькі гэта можа гарантаваць нармальнае жыццё грамадства, абараніць яго ад самавольства і базаканнасці, розных авантур.

Цяпер, калі разблытана паўраўненне падману ўсіх нас, стала зразумела, што ў нашай гэта значыцца тым, што дадоў гвай абавязкаў павінны быць забяспечаны беспеку Прэзідэнта краіны. Гэта заставор самазбыцця, і яны лянсуюць строгае пакаранне па законах нашай краіны.

Гэта ўрок для ўсіх нас. Сутнасць яго ў тым, што нельга губляць пільнасці ніколі ў ўмёц прадбачыць сітуацыю і папярэдзіць яе. Паважаныя таварышы! Карэннае пераўтварэнне ўсіх грамадскіх адносін у краіне толькі атрымлівае сваё развіццё. Працэсы гэтыя адбываюцца бачна для ўсіх нас. Шлях да новай дзяржаўнасці цяжкі і цягнута.

Імкненне будаваць жыццё на добрых пачатках узаснага разумення і ўзаемай зацікаў-

ленасці ў справах адзін аднаго, нашых народаў і дзяржаў натыхаецца на сур'ёзны пераход.

Гэта натуральны працэс. Жыццё багатае на нечаканыя сітуацыі. Яно не адзін раз прывяраля нас на трывалася, чысціна нашых адносін і пацуючы. І толькі добрая воля і згода дазвалялі пераадоляваць самыя цяжкія моманты.

Сёння з усеў улічэннем мы звертаемся да свайго добрага і блізкага суседа — рускага народа. Ён стаў у першыя рады абаронцаў канстытуцыйнага ладу, закона і права чалавека. Рызыкуючы свабодай і жыццём, абараняў дэмакратыю ад загавору і дыктатуры.

З заявай выступіла і група членаў Прэзідыума. У ёй была дадзена правая ацэнка дзейнасці так званай «свабоднага кіраўніцтва», якое стварыла камітэт па надзвычайным становішчу.

Прэзідыум кантралюваў сітуацыю на працягу ўсіх тры-

Граждане, послушайте меня!

ВОСКРЕСЕНИЕ!

Если бы не было путчистов, то нужно было бы выдумать их. Перефразируя эту знаменитую остроту Талейрана, мы сегодня должны признать, что три трагических дня сделали нас иними. Мы прошли время и пространство, которое в другое время преодолевали десятилетия. Стремительный ритм времени оказался не всем под силу. Даже Михаил Сергеевич не понял поначалу, что приехал из Крыма в другую страну, к другим людям.

Я диктую эти строки в нашей маленькой редакционной комнате (уны, «Народная газета» в отличие от изданий, опекаемых ЦК КПБ, до сих пор ютится на положении бедной родственницы в Доме правительства). Внизу бурлит площадь, и сегодняшний триумфатор, еще не остывший от невероятного марша воскресного, во всех отношениях необыкновенного дня, продолжают разговор с людьми, дежурившими перед громкоговорителями, сделавших площадку продолжением зала сессии.

Мои коллеги, находившиеся в зале, рассказывают вам о том, что происходило на сессии, я же ограничусь некоторыми размышлениями, которые мучают и не дают успокоиться.

Только что передали, что застрелился маршал Ахромеев. О мертвых либо хорошо, либо ничего. Все это так, но как забыть самоуверенных и чванливых военачальников, вышедших из народных низов, но отгородившихся от народа, ставших кастой, считающих, что им позволено все. Вспомним, как под улоулоканье плетей-буйвола зал таптал Ахромеев академика Сахарова, вспомним, как с треском шагнул он поднимался на трибуну и вколачивал гвозди то в межрегиональную группу, то в Собор, то в Ельцина. Да, в дни путча люди в погонах наполнили нормальным человеческим смыслом затертую от частых употреблений фразу: «Народ и армия едины».

Но честь ее знамени спасли не маршалы, эта партийная номенклатура в хампасах, а молодые генералы, майоры и капитаны, будущее Вооруженных Сил Слава им!

Здесь изложены любые слова. Дни путча рассказали о многом.

Мне стыдно сейчас за тех своих коллег, журналистов, которые уподобились горьковскому пингвину, спрятавшему свое тело в утесах конформизма и молчания. Честным репортерам из «Знамени юности» в тот погребельный вечер из ЦК партии били в рот ялп. Но почему молчали их старшие товарищи из так называемых партийных газет, почему Белорусское телеграфное агентство распространило злобный бред академика Дронова, который восхитился «дальновидностью» ГКЧП?

Собственно говоря, обо всем этом можно и не писать. Простите. Да и не совсем хорошо, очевидно, говорить обо всем этом перед тем, как прокурором и следователями включается в работу по оценке действий тех, кто прямо или косвенно подстрекал к путчу в республике.

Но и молчать тоже противно. С одной стороны, мне очень не хочется, чтобы восторжествовала жестокий принцип «Горе побежденным», но как забыть брехтовское «Еще живет чрево, которое родило гада»? Божья кара, несомненно, — важный инструмент, но в цивилизованной стране должны осуществляться и более конкретные меры. Мне будет недостаточно знать, что люди из Союза писателей ограничатся тем, что перестанут подавать руку своему коллеге Скобелеву. Нет, не со страниц фашистского «Политического собеседника», который вот уже не один год сокращенно зовется в народе «ПЕС», он должен объяснить сегодня всем нам, что только оно, обремененное высокой должностью ответственного ЦК КПБ, систематически, в каждом номере бросать в белорусскую землю семена злорадия и ненависти.

Я не пользуюсь моментом, я помню, что «не суди и судим не будешь», но мне бы хотелось, чтобы знаменитое Белорусское телевидение предоставило экран секретарю Минского горкома Чинкину, ставшему сразу тенью редактором трех фашистских изданий, — «Мы и время», «Славянские ведомости» и какой-то совершенно озверевшей газетке «Политика, перспективы, практика», напечатавшей гнусный пасквиль-карикатуру на Ельцина и Горбачева, из которой явствовало, что оба они шпионы американской и израильской разведки. Ну, мистер Ник из Минского горкома, у вас хватит сейчас смелости сказать что-то людям, которых вы отравляли в течение года разном и злобой?

Хватит. Кесарево кесарево. Пусть свое дело вершат прокуроры. Ликует площадь. Праздник. Но об одном я думаю с тревогой и надеждой. Минск и другие города Белоруссии не должны стать ареной того «народного гнева», который в форме отвратительных бесчинств вы-

лился на улицы Москвы. В Москве ломают и оскверняют памятники. Мы победили, но мы не должны мстить мертвым, не должны измывать зло и досаду, душившие нас последние годы, на мраморные и бронзовые идолы. Мы должны поздравить друг друга, крепко подумав над тем, что произошло, и взятые за работу.

Хлеб не растет на площадях, на митингах не производится сало. Вокруг лень, запустение и беспорядок. Это — предпосылки для новых испытаний, для реализации тоталитаризма. Кандидатов в Бонапарти, реваншистов — много!

Нам есть о чем подумать. Бесславно завершилась история коммунистической партии, которая была рождена злыми титанами духа и выродилась за 70 лет в пигмеев. Можно ли сегодня бросать камень в тех, кто состоял в партии, но был изведен лишь для того, чтобы платить взносы и от чьих имен вершились черные дела? Разве я несу ответственность за деятельность Малофеева? Разве Иван, мой друг-механизатор из колхоза на Зельвенщине, должен отвечать за члена Политбюро изменника Шенни? Нам всем придется проявить много терпимости и человечности, чтобы не дать зло выплеснуться на невинных людей.

Белорусия — самостоятельное государство! За чуждой радостью этих слов от нас не должна ускользнуть основополагающая мысль — мы все, белорусы, русские, поляки, украинцы, евреи, татары — все, кто живет на этой земле и считает себя патриотом новой Беларуси, должны забыть о гнусной пятой графе, ставшей пограничной линией между людьми. Это коммунисты-интернационалисты с их дьявольской изобретательностью делали из нас злое стадо, искусственно подогрели низменное националистическое чувство, толкая людей друг на друга. Нам досталось страшное наследство так называемого окончательного решения национального вопроса и так называемой мудрой национальной политики. Потерянные, мы увидели, что еще в детских садах дети знают слово «жид», кличку «сучка» и с упоением рассказывают анекдоты про чукчей.

Потом эти дети вырастали и убивают людей в Карабахе, в Литве, да и просто на городских улицах тихих городов.

Мы должны убит в себе Дракона расовых предрассудков!

Пусть об этом напоминают нам три мальчика, три Героя Советского Союза, русские и еврей, отдавшие жизнь на мостовых Москвы и сохранившие демократию! Они не спрашивали друг у друга национальность, и были реакцией тоже не спрашивали их об этом. Их могли на Ваганьковском должны для нас стать не просто местом молитвы и поклонения, но, главным образом, символическим единением в понимании пути, который должен привести нас к Храму.

Мы — люди Белоруссии! Люди Земли!

Будем эти гордиться!

Будем опустить головы, из Дома правительства расходятся те, кто еще вчера считался всеявским коммунистическим большинством. Но они уже преодолевают шок поражения. Едва ли не на шее ко мне бросился один, ставший депутатом исключительно благодаря своему нахождению в первых секретарях райкома партии.

— Поздравляю, — закричал он мне. — А что делают гады в Москве? Хотят нас забакать, хотят сделать нас Северо-Западным краем. Не выйдут!

Я с изумлением посмотрел на этого красавца, который, как козленок, покрутившись в живой воде, вновь метит в Ивана-царевича. Он не один, он отчаянно борется. Из его окружения несет клещ о «культ личности» Ельцина, кто его боевые соратники, которые всю жизнь изворачивались и лагали на тему «дружбы народов», сегодня пугают нас «имперскими» планами Москвы и «русской агрессивностью». Вчера они морщились от слова «башкаутычана» и жимали кулаки, слыша о суверенитете. Сегодня они наипервейшие патриоты. Если это загадка, то лишь для одиобронов. Они мечтают о том, что этим словоблудием можно отгородиться от демократической Москвы и от свежих ветров, которые дуют на Минск. Они хотят сохранить захлеще болотце, где, став приспосабливаемым ко всему тритонами, они немножко выжудут и вновь примутся за старое.

Парламентская оппозиция, которая титаническим трудом подготовила и успешно провела новые законы, не должна предаваться зыбной. Сделав только первый шаг. Настоящая работа начинается завтра. Клич «Живе Беларусь» привлекает, но он требует решительности, самоотдачи, мудрости и труда.

Павел ЯКУБОВИЧ.

25 августа.

Нататкі з сесіі: асабісты погляд

Ад праклёнаў да авацый

Няхай пашкадуе той мічмані, які не прышоў ідэальным вечарам на плошчу перад Домам урада. Такой адначаснай радасці на гэтым месцы не было ніколі. Уявіце сабе, менавіта авацыя і дружнымі прывітаннімі воклічамі грамадзяне цяпер ужо незалежнай Беларусі аталі дэпутатаў Вярхоўнага Савета.

Не ведаю, ці ўгадаў бы выхад сесіі хто-небудзь з вучняў Настралдзуса, але ніхто з мясцовых палітыкаў гэтага не прадбачыў. Аднак гэта належае святочнаму фіналу, але пагодзімся, што арганізаваны святочны карнавал не да часу, хая б па той прычыне, што неабходна ўсваядоміць, якія вытры пранесліся над вышэйшымі заканадаўчымі органам улады.

Напярэдадні, у пятніцу вечарам і суботу да паўдня, на калідорах Дома урада заклапочана сходу і кабінета ў кабінет партыйнага функцыянера абласнога маштабу. Яны сцэналіся даіструктаваць народных дэпутатаў са сваіх абласцей.

Сесія дала некалькі ўрокаў

І іншым хацелася ў на гэты раз утрымацца ў сваіх крэслах, не ўліць ужо утульнымі яны ім адолюцца. Партыйная вярхушка і зараз прадманастравала даўно знаёмыя зоры хлусні і крывадуншасці, у чарговы раз здраджавалі тым членам партыі, якія ніколі не шукалі ў ёй выгоды. Менавіта ў сенах ЦК КПБ нарадзіўся вядомы надрукаваны дакумент аб фактычным прызнанні дзеянняў алачыннай янаеўскай групы. На месцах самыя шустрыя партыйныя функцыянеры, як гэта адбылося ў Магілёве і Лідзе, прымаі ўжо праграмы дзеянняў. Рэдакцыя мае вясці, што ў некалькіх раённых цэнтрах райкомаўскія «дзевяць» ўжо аб'яўлялі публічна аб стварэнні мясцовых структур ГКЧП.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

(Заканчэнне на 3-й стар.)

Нечарговая пятая сесія Вярхоўнага Савета Беларускай ССР дванаццатага склікання

Закон Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі

Аб наданні статусу канстытуцыйнага закона Дэкларацыі Вярхоўнага Савета Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі аб дзяржаўным суверэнітэце Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастаўляе:

1. Надаць статус канстытуцыйнага закона Беларускай ССР Дэкларацыі Вярхоўнага Савета Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі аб дзяржаўным суверэнітэце Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.
2. У выпадках, калі артыкулы дэкларацыі Канстытуцыі (Асноўнага Закона) Беларускай ССР узаходзяць у парадку з палажэннямі Дэкларацыі Вярхоўнага Савета Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі аб дзяржаўным суверэнітэце Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, кіравацца Дэкларацыяй як канстытуцыйным законам Беларускай ССР.

3. Даручыць Камісіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР па канстытуцыйнаму падрыхтаваць да наступнай сесіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР папраўкі да дэкларацыі Канстытуцыі Беларускай ССР.

4. Даручыць Канстытуцыйнай камісіі прывесці тэкст праекта рыхтуемай Канстытуцыі рэспублікі ў адпаведнасць з палажэннямі Дэкларацыі Вярхоўнага Савета Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі аб дзяржаўным суверэнітэце Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

Першы намеснік Старшын Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

Закон Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі

Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю (Асноўны Закон) Беларускай ССР

У мэтах забеспячэння далейшага ажыццяўлення ў рэспубліцы эканамічных і палітычных пераўтварэнняў Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастаўляе:

Унесці ў Канстытуцыю (Асноўны Закон) Беларускай ССР наступныя змяненні і дапаўненні:

1. У главе 7 «Беларуская ССР — саюзная рэспубліка ў складзе СССР» артыкулы 72 і 73 выклікаць у наступнай рэдакцыі:

«Артыкул 72. На тэрыторыі Беларускай ССР устанавіліся аднаўтварэнне Канстытуцыі Беларускай ССР і законаў Беларускай ССР.

Заканадаўства Саюза ССР дзейнічае на тэрыторыі Беларускай ССР, калі гэта не супярэчыць заканадаўству Беларускай ССР.

Артыкул 73. Тэрыторыя Беларускай ССР з'яўляецца непадзяльнай і неадзінадушнай і не можа быць зменена або выкарыстана без згоды Беларускай ССР.

Усе пытанні аб граніцах Беларускай ССР вырашаюцца на аснове ўзаемнай згоды паміж Беларускай ССР і сумежным дзяржавамі шляхам заключэння адпаведных дагавораў, якія падлягаюць ратыфікацыі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР.

Артыкул 165. Тэрмін паўна-

моўства Генеральнага пракурора Беларускай ССР і ўсіх ніжэйшых пракурораў — п'яць гадоў.

Артыкул 166. Органы пракуратуры Беларускай ССР складаюць адзіную сістэму і ажыццяўляюць паўнамоцтва незалежна ад якіх бы там ні было мясцовых органаў, падпарадкоўваючыся толькі Генеральнаму пракурору Беларускай ССР.

Першы намеснік Старшын Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

25 жніўня 1991 г. гор. Мінск.

Закон Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі

Аб некаторых змяненнях у сістэме органаў дзяржаўнага кіравання Беларускай ССР

У адпаведнасці з Дэкларацыяй Вярхоўнага Савета Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі аб дзяржаўным суверэнітэце Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастаўляе:

1. Пераўтварыць: саюза-рэспубліканскае Міністэрства ўнутраных спраў Беларускай ССР у рэспубліканскае Міністэрства ўнутраных спраў Беларускай ССР, падпарадкаваўшы яму ўнутраныя войскі Міністэрства ўнутраных спраў ССР і навуцальныя установы Міністэрства ўнутраных спраў ССР, размешчаныя на тэрыторыі Беларускай ССР; саюза-рэспубліканскі Камітэт дзяржаўнай бяспекі Беларускай ССР у рэспубліканскі Камітэт дзяржаўнай бяспекі Беларускай ССР.

2. У сувязі з прадугледжанымі гэтым Законом змяненнямі ў сістэме органаў дзяржаўнага кіравання ўнесці ў Закон Беларускай ССР ад 20 чэрвеня 1979 года «Аб Савецкім Міністрам Беларускай ССР» (33 БССР, 1979 г., № 18, арт. 296; 1989 г., № 24, арт. 248; № 35, арт. 387; 1990 г., № 21, арт. 370; Беламаці Вярхоўнага Савета Беларускай ССР, 1991 г., № 10 (12), арт. 117) наступныя змяненні і дапаўненні:

з артыкула 24 выключыць словы «Міністэрства ўнутраных спраў Беларускай ССР»; артыкул 25 пасля слоў «Да рэспубліканскіх міністэрстваў Беларускай ССР адносяцца» дапоўніць словамі «Міністэрства ўнутраных спраў Беларускай ССР»; з артыкула 26 выключыць словы «Камітэт дзяржаўнай бяспекі Беларускай ССР»; артыкул 27 пасля слоў «Дзяржаўны камітэт Беларускай ССР па эканаміцы і планаванню» дапоўніць словамі «Камітэт дзяржаўнай бяспекі Беларускай ССР»;

3. Савецкі Міністрам Беларускай ССР падрыхтаваць праект закона Беларускай ССР аб органах дзяржаўнай бяспекі Беларускай ССР у мэтах надзейнага абароны канстытуцыйнага ладу рэспублікі.

Першы намеснік Старшын Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

25 жніўня 1991 г. гор. Мінск.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб часовым прыпыненні дзейнасці КПБ — КПСС на тэрыторыі Беларускай ССР

У сувязі з падзеямі, якія звязаны з дзяржаўным пераваротам, Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастаўляе:

1. Часова прыпыніць дзейнасць КПБ — КПСС на тэрыторыі Беларускай ССР.

2. Даручыць Пракуратуры Беларускай ССР ажыццявіць праверку дзейнасці партыйных органаў КПБ — КПСС усіх узроўняў для высвятлення іх дзейнасці да дзейнасці ГКЧП і прыняць меры ў адпаведнасці з законам.

3. Даручыць Савецкім Міністрам Беларускай ССР неадкладна ачысціць памішчаны архіва, сакрэтнага правадзтва, урадавай тэлефоннай сувязі КПБ — КПСС і ЛКСМБ.

4. Гэту Пастанову ўнесці ў дзеянне з моманту прыняцця.

Першы намеснік Старшын Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

25 жніўня 1991 г. гор. Мінск.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб дэпартацыі органаў дзяржаўнай улады і кіравання Беларускай ССР, дзяржаўных прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый і ўласнасці Камуністычнай партыі Беларусі і Ленінскага Камуністычнага Саюза Моладзі Беларусі

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастаўляе:

1. Забараніць стварэнне новых і дзейнасць існуючых структур КПБ, іншых грамадскіх аб'яднанняў, якія дамагаюцца палітычных мэт, у арганізацыі, на дзяржаўных прадпрыемствах, установах і арганізацыях, размешчаных на тэрыторыі Беларускай ССР.

2. Пракуратуры Беларускай ССР, Савецкі Міністрам Беларускай ССР па канстытуцыйнаму ўнесці прапановы аб перадачы ўласнасці КПБ і ЛКСМБ ва ўласнасць Беларускай ССР.

3. Савецкі Міністрам Беларускай ССР, мясцовым Саветам народных дэпутатаў, банкаўскім установам да вырашэння пытання аб уласнасці КПБ і ЛКСМБ ўзяць яе пад ахову і выключыць выкарыстанне без дазволу Камітэта па кіраванню дзяржаўнай маёмасцю пры Савецкі Міністрам Беларускай ССР.

4. Перадэпартаваць усе вытворчыя і камерцыйныя прадпрыемствы з фінансавым удзедам КПБ і ЛКСМБ з абавязковым устанавленнем дзяржаўнага аб'яднання і крыніцы маёмасці.

5. Забараніць выкарыстанне каналаў урадавай і іншай спецыяльнай дзяржаўнай сувязі грамадскімі аб'яднаннямі, якія дамагаюцца палітычных мэт.

Першы намеснік Старшын Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

25 жніўня 1991 г. гор. Мінск.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб забеспячэнні палітычнай і эканамічнай самастойнасці Беларускай ССР

Кіруючыся Дэкларацыяй Вярхоўнага Савета Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі аб дзяржаўным суверэнітэце Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі, Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастаўляе:

1. Ажыццявіць палітычную і эканамічную незалежнасць Беларускай ССР.

2. Перадаць ва ўласнасць Беларускай ССР усе прадпрыемствы, арганізацыі і установы саюзага падпарадкавання, размешчаныя на тэрыторыі рэспублікі, за выключэннем тых, кіраваных якімі перада-

дзена згодна з заканадаўствам Беларускай ССР адпаведным органам Саюза ССР.

Савецкі Міністрам Беларускай ССР тэрмінова прыняць нарматыўныя акты аб парадку перадачы да 1 студзеня 1992 года ўказанай уласнасці ў веданне рэспублікі. У ходзе рэалізацыі дэкларацыі Пастановы ажыццявіць узаемадзеянне з саюзнымі рэспублікамі па пытаннях, забяспечэнні нармальнае функцыянавання эканомікі і сацыяльнай сферы Беларускай ССР.

3. Гэту Пастанову ўнесці ў дзеянне з моманту прыняцця.

Першы намеснік Старшын Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

25 жніўня 1991 г. гор. Мінск.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб быццым моманце

Дзяржава і рэспубліка ў апошні дні перажылі складаныя палітычны перыяд. Увесьшлі ў змяненні дзяржаўнае жыццё інфармацыяй аб немагчымасці па стану здарова выканання Гарбачова М. С. абавязкаў Прэзідэнта ССР, так званы Дзяржаўны камітэт па надзвычайнай становішчы ў ССР (ГКЧП) ажыццявіў спробу захопу ўлады. Балакаваліся дзейнасць органаў дзяржаўнай улады і кіравання, у асобных мясцовых было ўведзена надзвычай-

нае становішча, рад рэгіёнаў кантраляваліся войскамі. На працягу некалькіх дзён пад парговай знаходзіліся заявы ў перыяд перабудовы дзяржавы пераўтварэнні, правы і свабоды грамадзян. Многія перадавымі сіламі грамадства, палітычнымі дзеячамі і грамадзянамі такая сітуацыя была ацэнена адмоўна, яны рашуча выступілі за аднаўленне ў дзяржаве канстытуцыйнага парадку.

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастаўляе:

1. Асудзіць атыканстытуцыйны дзеянні членаў ГКЧП і падтрымліваючых іх грамадскіх палітычных утварэнняў, органаў дзяржаўнай улады і кіравання, службовых асоб і грамадзян.

2. Савецкі Міністрам Беларускай ССР па канстытуцыйнаму ўнесці прапановы аб перадачы ўласнасці КПБ і ЛКСМБ ва ўласнасць Беларускай ССР.

3. Гэту Пастанову ўнесці ў дзеянне з моманту прыняцця.

Першы намеснік Старшын Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

25 жніўня 1991 г. гор. Мінск.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб прызначэнні паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР, выбраных 11 і 16 жніўня 1991 года

Разгледзеўшы прадстаўленне Маршалаў, выбранага 11 жніўня 1991 года ад Нарай-Савецкай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастаўляе:

1. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

2. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

3. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

4. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

5. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

6. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

7. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

8. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

9. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

10. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

11. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

12. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

13. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

14. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

15. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

16. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

нае становішча, рад рэгіёнаў кантраляваліся войскамі. На працягу некалькіх дзён пад парговай знаходзіліся заявы ў перыяд перабудовы дзяржавы пераўтварэнні, правы і свабоды грамадзян. Многія перадавымі сіламі грамадства, палітычнымі дзеячамі і грамадзянамі такая сітуацыя была ацэнена адмоўна, яны рашуча выступілі за аднаўленне ў дзяржаве канстытуцыйнага парадку.

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастаўляе:

1. Асудзіць атыканстытуцыйны дзеянні членаў ГКЧП і падтрымліваючых іх грамадскіх палітычных утварэнняў, органаў дзяржаўнай улады і кіравання, службовых асоб і грамадзян.

2. Савецкі Міністрам Беларускай ССР па канстытуцыйнаму ўнесці прапановы аб перадачы ўласнасці КПБ і ЛКСМБ ва ўласнасць Беларускай ССР.

3. Гэту Пастанову ўнесці ў дзеянне з моманту прыняцця.

Першы намеснік Старшын Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

25 жніўня 1991 г. гор. Мінск.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

Члены камісіі ВАСІЛЕЎСкі Міхаіл Уладзіміравіч

ДАЎЛЮД Аляксей Уладзіміравіч

ЗВЕРАЎ Леанід Аляксандравіч

МАРЫНІЧ Міхаіл Афанасьевіч

ПАПОЎ Павел Аляксеевіч

Першы намеснік Старшын Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

25 жніўня 1991 г. гор. Мінск.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб змяненні павестка дзя нечарговай пятай сесіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР дванаццатага склікання

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастаўляе:

Выключыць з павестка дзя нечарговай пятай сесіі Вярхоўнага Савета Беларускай ССР дванаццатага склікання пытанне аб Саюзным дагаворы.

Першы намеснік Старшын Вярхоўнага Савета Беларускай ССР С. ШУШКЕВІЧ.

25 жніўня 1991 г. гор. Мінск.

ПАСТАНОВА

Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб прызначэнні паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР, выбраных 11 і 16 жніўня 1991 года

Разгледзеўшы прадстаўленне Маршалаў, выбранага 11 жніўня 1991 года ад Нарай-Савецкай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастаўляе:

1. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

2. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

3. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

4. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

5. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

6. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

7. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

8. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

9. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

10. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

11. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

12. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

13. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

14. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

15. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

16. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

17. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

18. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

19. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

20. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

21. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

22. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

23. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

24. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

25. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКОўСКАГА Мікалая

26. Прызначыць паўнамоцтваў народных дэпутатаў Беларускай ССР: МАРКО

